

**Віце-прем'єр-міністр України —
Міністр цифрової трансформації України**

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

33357/0/2-20 від 30.09.2020

**Комітет Верховної Ради
України з питань фінансів,
податкової та митної політики**

Подаємо висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо збалансованості наповнення місцевих бюджетів» (реєстраційний номер 3679 від 18 червня 2020 р.), ініційованого народними депутатами України Заблоцьким М. Б., Халімоном П. В., Вороньком О. Є. та іншими.

Додаток: на 3 арк.

**Віце-прем'єр-міністр України –
Міністр цифрової трансформації**

Михайло ФЕДОРОВ

ВИСНОВОК

до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо збалансованості наповнення місцевих бюджетів»
(реєстраційний номер 3679)

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо збалансованості наповнення місцевих бюджетів» (реєстраційний номер 3679 від 18 червня 2020 р.), внесений народними депутатами України Заблоцьким М. Б., Халімоном П. В., Вороньком О. Є. та іншими (далі – законопроект), не підтримується Кабінетом Міністрів з таких підстав.

Слід зазначити, що втрати державного бюджету від зменшення суми податку на прибуток підприємств на суму сплаченого акцизного податку у складі ціни за важкі дистилати, якщо вони використовуються для окремо визначених транспортних засобів, у 2019 році становили 690,2 млн. гривень.

За інформацією ДПС, за даними податкових декларацій платників на 2020 рік, сума нарахованого земельного податку за землі залізничного транспорту склала 2,5 млрд. гривень. У відповідному розмірі оцінюються втрати місцевих бюджетів внаслідок запропонованого звільнення від оподаткування.

Із запровадженням індексації нормативної грошової оцінки для земель несільськогосподарського призначення додаткові надходження до місцевих бюджетів можуть становити суму на рівні 1,3 млрд. гривень.

Передбачене законопроектом зменшення податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету, на суму акцизного податку, сплаченого у складі ціни придбання палива, що використовується окремими категоріями транспортних засобів, порушує принцип податкового законодавства – принцип рівності усіх платників перед законом, який полягає у недопущенні будь-яких проявів податкової дискримінації, а саме забезпечення однакового підходу до всіх платників податків (підпункт 4.1.2 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України).

З метою недопущення такої дискримінації запропоновану преференцію необхідно буде розповсюджувати також на будь-яких інших споживачів палива, які використовують його для власного залізничного

транспорту в процесі виробництва, зокрема підприємств теплопостачання, металургії.

Також запропоноване порушує методологічні засади обчислення податку на прибуток підприємств та акцизного податку, який, як непрямий податок, повинен бути сплачений безпосередньо до бюджету у складі ціни під час придбання палива, не зменшуючи при цьому базу для оподаткування податком на прибуток підприємств.

Крім того, у платників податку – споживачів палива відсутні правові підстави виділяти в ціні подальшої реалізації товару (палива) суму акцизного податку, оскільки такі споживачі не є платниками акцизного податку.

Норма законопроекту щодо відновлення індексації нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення підтримується як така, що сприятиме збільшенню надходжень до місцевих бюджетів.

Стосовно передбаченого законопроектом пільгового оподаткування земель залізничного транспорту слід зазначити, що плата за землю для більшості громад є одним із бюджетоутворюючих податків, за рахунок якого фінансуються місцеві видатки. Тому встановлення податкових пільг, крім того, що призводить до втрат місцевих бюджетів, також призводить до необхідності пошуку компенсаторів таких втрат і збалансування бюджетних надходжень, що негативно впливає на виконання державою своїх функцій.

Разом з тим, враховуючи те, що згідно з пунктом 10.1 статті 10 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) плата за землю належить до місцевих податків і зборів, органи місцевого самоврядування, реалізуючи право, надане статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», та відповідно до статті 284 Кодексу, з огляду на зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на розвиток відповідних територій, мають можливість на підставі законодавчо наданого права своїми рішеннями встановлювати ставки плати за землю в діапазоні від «0» до максимально встановлених Кодексом розмірів і надавати пільги із сплати земельного податку для окремих категорій платників.

Отже, питання встановлення пільгового оподаткування платою за землю для окремих категорій земель, зокрема для земель залізничного транспорту, може бути вирішене в межах законодавства за рішенням органів місцевого самоврядування.

Водночас зазначаємо, що окремими нормами Закону України від 13 травня 2020 р. № 591-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» органам місцевого самоврядування надано право у 2020 році без застосування регуляторних процедур приймати рішення про внесення змін до прийнятого рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів щодо зменшення ставок плати за землю, та/або податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, щодо об'єктів нежитлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб.

Також слід зауважити, що запровадження норми, згідно з якою звільнення від сплати земельного податку не поширюється на землі залізничного транспорту, розташовані лише у населених пунктах, в яких загальна частка податку становить менше 20 відсотків бюджету такого населеного пункту, призведе до втрат місцевих бюджетів саме тих територіальних громад, де надходження плати за землю за земельні ділянки залізничного транспорту становлять 20 і більше відсотків, тобто є основним бюджетоформуючим джерелом.

При цьому статтею 103 Бюджетного кодексу України передбачено, що надання державою податкових пільг, які зменшують доходи місцевих бюджетів, має супроводжуватися наданням додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію відповідних втрат доходів місцевих бюджетів.

Крім того, запропонована законопроектом процедура щодо оприлюднення Мінфіном не пізніше 1 липня 2020 р. на своєму офіційному вебсайті переліку населених пунктів, землі залізничного транспорту яких підлягають оподаткуванню земельним податком, не може бути реалізована на практиці у встановленому часовому інтервалі.

Також в частині посилання на дати періодів, з яких законопроектом передбачається, зокрема, запровадження особливостей справляння земельного податку за землі залізничного транспорту, слід зазначити, що відповідно до статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

